

ch

רוח בעל האשה שיחשוב שהולד הוא גם מורע שלו והוא אביו אבל באמת אינו כלום. ולפי"מ שפרשי" בסוטה דף מ"ב ד"ה בר מאה פאפי שאף שבאו הרבה אנשים על אשה בלילה אחד ונתעברה אין העיבור אלא מן אחד עיי"ש הרי א"א זה כלל שיהיה לשנים חלק אבהתא בהולד אלא שהוא לאחד וממילא כיון ששלו אינו ראוי ושל האחר ראוי הרי יהיה הולד של האחר כלול. אך להתוס' שם שכתבו אליבא דמסקנת הירושלמי יבמות פ"ד ה"ב אפשר לאשה להתעבר גם מורע של שני אנשים היה אפשר להיות דבר כזה שמעירוב זרע שלו ושל איש אחר תתעבר מורע שניהם ויהיו לשניהם חלק אבהתא בהולד ויש ממש בעשיית הבוססער שיהיה גם לו שייכות אבהתא בהולד דלא מהדורע חתני הרמ"מ. אבל הוא רק בורע של שני אנשים שוים. דבעיבדא זו הרי אם היה החסרון בשל איש זה שמספר החיות בורע שלו הוא רק מחצה מכפי הצורך לעיבור, היו הרופאים מיעצים להאיש שיוציא זרע שני פעמים או שלשה עד שיהיה מספר הראוי להריון ומלא יעצו לו זה משמע שורעו אין ראוי כלל ואין שייך שיוצרך והעיבור יהיה רק משל זרע האחר ומה שיקחו גם זרעו הוא לרמאות בעלמא. ונמצא שד"ן זה הוא רק כוריקת זרע של אחר לגמרי.

ד"ן זרע אחר מפרש לאיסור בט"ו י"ד סימן קצ"ה סק"ז שהביא משם הר"ר פרץ בהגהת סמ"ק שאשה צריכה ליוהר מלשכוב אסדינים ששכב עליהן איש אחר פן תתעבר משכבת זרע של אחר. הרי חזינו שאסור לאשה להתעבר מורע של אחר אפילו שלא בביאה שהולד כשר. אבל מכיון שהטעם מפורש שם שהוא מדין גזירה שמה ישא אחתו מאביו וכן הוא בכ"ש סימן א' סק"י, יש להתיר בורע של נכרי שכיין שהולד יהיה ישראלי כיון שאמו ישראלית אין לחוש לכלום דאין לו יחוס להאב הנכרי אף אם היה דרך ביאה וכ"ש כשאנו דרך ביאה אלא מאמבטי. ואם יש ספק שמה גם בעלה יתרפא בתוך ג' חדשים לזריקת זרע של הנכרי במעיה תפרוש מבעלה ג' חדשים. ואם הרופאים אומדין שלא אפשר שיתרפא בתוך ג' חדשים לא תצטרך לפרוש מבעלה כי לא פלוג ליכא בזה דהוא מלתא דלא שכיחא ואינו בכלל הגזירה דדרך ביאה. וגם יועיל מה שהורע יהיה משל נכרי אף להסוברים דמורע אחר הוא ממזר גם בלא ביאה עיין באוצר הפוסקים ס"ק מ"ב שהביא כן בשם ספר בר ליואי, אף שפשוט שאין שיטתו כלום נגד ה"ר פרץ וסוברים כן גם הב"ח והט"ו והח"מ והב"ש. אבל של נכרי אף לשיטתו הרי אף מביאת נכרי הלכה שאין

הולד ממזר. ולכן יש להתיר בשעת הרחק גדול ומצטערין מאד בהשתוקקם לולד, לזרוק להאשה במעיה זרע של נכרי דוקא. ומסתבר שאף סתם זרע יש תלות שהוא של נכרים כי רוב אלו שמוציאין זרעם לזה הם נכרים, לבד מה שבהמדינה הם רוב עכו"ם הרי ביחוד בהוצאת זרע שהוא דבר איסור הרי אין להתשיב חלק גדול מישראל מעושיין זה אלא רק אלו שאינם שומרי תורה שלכן הוא מיעוטא דמיעוטא מישראל ויש למיזל בחר רובא שהם מנכרים. ואם אפשר להודע בברור שהוא של נכרים טוב לשאול על זה.

ומה שהביא באוצר הפוסקים בשם ספר מנחם משיב שחלילה לבת ישראל להפקיר עצמה להונות המלאכותית שהמציאו הרופאים הם דברים בעלמא שאין זה שייכות לזנות כלל והאיסור הוא מצד שמא ישא אחתו מאביו. ובלא רשות הבעל יש איסור מצד שעבודה להבעל וכשהיא מעוברת א"א לבעל להזקק לה הרבה פעמים כשרוצה וגם שאינו רוצה ליוהר בתשמיש כפי שצריך בחשמיש אשה מעוברת וכן שצריך ע"ז הוצאה מרובה שאסור לה לגרום לו הוצאה יתירה של העיבור והלידה והוצאת הולד אבל ברשות הבעל ומצטערין הרבה יש להתיר אבל דוקא מורע של נכרי.

(ומה שהביא שם מס' מנחת יחיאל בשם ס' זכר לחגיגה שסובר דהולד מאמבטי הוא ממזר משום דהא שהולד ממזר אינו משום הנאת ביאה. הם דברי הבל דאף דודאי מה שהוא ממזר הוא אף באופן שהיה להם עוד צער גדול אבל עכ"פ דוקא משום מעשה הביאה הוא ממזר ולא כשנתעברה מאמבטי כדסובר ה"ר פרץ והסכימו לו רבותינו נ"כ הש"ע כדלעיל).

וממילא כיון שזרע שלו לא יועיל לכלום אלא לרמותו להשקט רוחו אסור מטעם הוצאת זרע לבטלה שאסור לאדם להוציא זרע שלא ע"י ביאה באשתו. ואף שאין זרעו ראוי להוליד אין זה היתר להוציא הזרע שלא במעי אשתו אף ע"י התחבולות וגרמא.

ולתוס' מטה שאפשר לאשה להתעבר מורע של שני אנשים יש להסתפק בידוע מי הם שניהם אם יש בזה משום איסור הבחנה דאף דלטעם רבא ביבמות דף מ"ב דהוא משום גזירה שמה ישא אחתו מאביו ויובם אשת אחיו מאמי ליכא דהא יהיה אסור בקרבות שניהם מאחר שכל אחד מהם הוא אביו ממש לחציו. מ"מ אולי לטעם ר"ג אמר שמואל מולדערץ אחריו שפרשיי שאין השכינה שורה אלא על הודאים שורעו

מיוחס אחריו יש לאסור גם בזה כיון שאינו מיוחד לאב אחד והוי ג"כ בכלל בני ערבותא שהביא שם רש"י, או שכיין שהוא ממש בן של שניהם נחשב כודאי ואינו בכלל זה ובני ערבותא הוא רק באין ידוע של מי הוא כהא דנבעלה בתוך ג"ח לשנים כפרשיי בנדרים דף כ' ואף להר"ן שם שפי' שבאו עליה כמה בנ"א ג"כ אפשר שסובר כרש"י שא"א לאשה להתעבר משני אנשים וא"כ הוא ג"כ רק משום שלא ידוע של מי הוא. ואין להביא ראיה ממה שלא אמר בגמ' דאיכא בינייהו בבאו עליה שנים בלילה אחת דהא בלא זה איכא איסור זנות דפנויה שיותר חמור ואין שייך לומר שילבא יהיה מותר ובאם עברו ובאו עליה ב' אנשים לענין הולד אין נוגע לדינא דעכ"פ כשר הולד בין כשהוא ספק בין שהוא דאי של שניהם ולענין כשנתעברו זרע של שני אנשים ידועים באמבטי לא אמר שאיכא בינייהו משום דהוא מלתא דלא שכיחא כלל. וצ"ע לדינא אליבא דתוס'. וכן יש להסתפק לדידתו בשני כהנים שבאו על אשה אחת פנויה בלילה אחת אם משתקין אותו מדין כהונה לשמואל ביבמות דף ק' ואיפסק כותיה ברמב"ם ספ"כ מא"ב ובש"ע אה"ע סימן ג' סעיף ט' אם לא נחשב מיוחס אחריו כיון שאינו מיוחד לאחד, או מכיון שעכ"פ מיוחס דואר לשניהם נחשב מיוחס אחריהם והוא כהן כשר וצ"ע לדינא.

והנה אם יש בורע שלו כח החיות לחלק גדול אך שחסר למדת הצורך להריון שיש עצה שיקחו זרע שלו משנים ושלושה פעמים. ולפעמים יש שעי' ביאה מצד שחסר כמעט כח החיות לא מגיעין לתוך הרחם ויש עצה שעי' שהרופא יזרוק את זרעו של לתוך הרחם בשפופרת תתעבר אף מורע שלו של פעם אחת. צריך לידע שאסור להוציא זרעו ע"י משמש ידים וכלים שמוציאין הרופאים אף שהוא לצורך עיבור ול. דהא חזינו ביבמות דף ע"ז דאף במקום שליכא איסור הוצאת זרע משום שהוא לצורך להתירו לישא אשה שלכן לא הוי לבטלה אסור להוציא במשמש הידים ובכלים, דבניקב הגיד ונסתם דאם נקרי ונקרע פסול ואם לאו כשר בעי רבא בריה דרבא היכי עבדינן והשיב רב יוסף דהוא ע"י שיניחו נהמא חמימא דשערי אבי פוקרי ולאביי ע"י שיעבירו לפניו בגדי צבעונין ויהרהר בנשים. והרי היו יכולין להוציא במשמש ידים וכלים אלמא דאסור אלא דוקא ע"י תחבולות שאמרו. ואף שלאיסור הוצאת זרע לבטלה אסור ע"י תחבולות אלו ולהרהר בנשים הוא איסור לא בתורה מקרא דונשמת מכל דבר רע כדי שלא יבא לידי טומאה שהוא מצד איסור הוצאת זרע.

דמצד דין הטומאה ליכא איסור דרשאיין להיטמא שלא ברגל בכל הטומאות לבד כהנים במת שאסורין, אלא שהא מצד איסור הוצאת זרע לבטלה וכמפורש איסור ההרהר בנשים ברמב"ם וש"ע בהלכות איסור הוצאת זרע. ומ"מ מותר לבדוק בזה אם נסתם היטב להתירו לקהל מטעם דלא הוי הוצאה זו לבטלה כיון דהוא להתירו לישא אשה ולהוליד בנים וא"כ מ"מ אסור להוציא בידים ובכלים. וצריך לומר משום שלהוציא בידים וכלים איכא איסור אחר מקרא דלא תנאף דדריש תנא דבי ר' ישמעאל בגדה דף י"ג לא תהא כך ניואף בין ביד בין ברגל ואיסור זה הוא איסור מצד עצמו וזה לא הותר אף לצורך לישא אשה ולהוליד בנים שלא הותרו איסורין לזה ולכן בעי היכי עבדינן תווצרו רב יוסף ואבי לתרין שמוציאין ע"י הנחת חמימא אבי פוקרי והרהר בנשים שהאיסור בזה הוא רק מדין הוצאת זרע לבטלה שבכאן שהוא לצורך לישא אשה אין זה לבטלה ומותר.

ונמצא שגם כאן להוציא הזרע כדי לזרוק במעי האשה להוליד אף שאין זה לבטלה אסור להוציא בידים מצד איסור לא תנאף ביד וברגל זרק ע"י התחבולות שזה הוא דבר קשה להרבה אנשים כדקשה רבא דלאו כ"ע בריילי הגלעדי הוא. ובהנחת חמימא אבי פוקרי לא בקיאינן בזה. אבל הוא רק התם שאין לו אשה. דבעובדא דידן שיש לו אשה הרי יכול לדוש מכפנים ולזרות מבחוץ דהא האיסור בזה הוא מטעם הוצאת זרע לבטלה כדאיכא ביבמות דף ל"ד ובכאן שהוא אדרבה כדי שתתעבר מזה לא ה"ל לבטלה ומותר. והוא שבשעת תשמישו עם אשתו ילנים אברו לפנים האשה באותו מקום כדרך תשמיש וכשירגיש שהורע מתחיל לצאת יוציא ויזרה לתוך זכוכית כמו שיאמר לו הרופא והרופא יקח זרע זה ויזרוק למעיה בתוך הרחם. ואם צריך לשנים ושלושה פעמים יעשה זה בשתים ושלוש ביאות עם אשתו ואם טוב להריון גם כשיוציא הזרע בהכיסים שילבש על אברו בשעת תשמיש ישמש בהכיס. דאף שהוא דבר אסור הוא ג"כ מדין הוצאת זרע לבטלה שבכאן שהוא אדרבה כדי שתתעבר ליכא איסור זה. אך שמעתי שלא טוב להריון וממילא יהיה גם אסור מדין זרע לבטלה.

ידידו.

משה פיינשטיין

5